

DOMOVINA

Oglaš:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmaritve in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sredna ulica 9. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva a. 18, Tel. 72.

Narečnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Sporazum v Beogradu.

Danes bo imenovano Vesničev ministrovstvo.

Protić strmoglavljen. — 8 demokratskih, 9 nedemokratskih ministrov. — Vekoslav Kukovec minister za socialno politiko. — Klerikalci dobe le enega ministra.

Ako se ne varamo, je v Beogradu vendarle konec pogajanj. Samo, da je enkrat konec! pravijo ljudje in odleglo jim je. Prav kmalu bodo nastopila nova razočaranja in morda si bo vse zopet želelo konec tega konca; kajti naj se preobrača državni voz v Beogradu tako ali tako, dokler ne bo novih volitev, ne bo šlo na bolje! Klerikalci, radikali in hrvatski narodni klub zavlačujejo volitve na vse mogoče načine, ker se boje ljudske sodbe in ker vedo, da se njihov blok v parlament nikdar več tako močan ne povrne. Na koncu konca se bje ves boj v Beogradu že od vsega početka samo zato, kdo bo vodil volitve za bodoči državni zbor.

Stranke Protić-Koroščeve vlade bi hotele po svojih navadah izvajati volitve z vso umetnostjo korupcije in strankarske pristranosti; demokratje se temu upirajo in zahtevajo čiste in svobodne volitve. Glavna naloga koncentracijske vlade bi morala biti brez odloga razpisati državnozbornske volitve. Demokratje so smeli iti v koncentracijo le, če se bo to zgodilo in če je v koncentraciji dano jamstvo za čistost volitev. Novo ministrstvo bo sestavljeno iz 9 članov dosedanjih vladnih strank in 8 članov Demokratske zajednice. Ministrski predsednik, minister za zunanje zadeve in vojni minister pri štetju ne pridejo v poštev. Od demokratskih ministrov je nov edinole dr. Vekoslav Kukovec, predsednik JDS in eden najidealnejših, najsposobnejših in najmarljivejših demokratskih politikov. Ostali demokratski ministri, razen Rafajlovića, ki je vstopil v kabinet namesto Veljkovića, so vsi stari znanci iz demokratsko-socialističnega kabineta. Črnogorec Risto Jojić, ki je štet med 8 članov Demokratske zajednice je vzlet iz vrst Smodlakinega kluba. Parlamentarna zajednica postavi v koncentracijski kabinet samo ministre, ki so člani sedanje Protić-Koroščeve vlade. Slovenski klerikalci dobe v novi vladi namesto treh ministrov samo enega.

Največji uspehi, ki so ga dosegli pri pogajanjih za sestavo koncentracijske vlade demokratje, je vsekakor ta, da so strmoglavili Protića in da on ni več ministrski predsednik. Velikanski boj, ki je

stal toliko časa in toliko žrtev in to samo zaradi enega trmastega Balkanca! Izkazalo se bo prav v kratkem, če je s Protićem padel tudi njegov sistem. Vesnič, pravijo, da je Evropejec. Če bo res hodil popolnoma druga pota kakor Protić, potem je vendarle nekaj upanja na izboljšanje političnih prilik.

Spodaj prinašamo zadnje vesti iz Beograda, o katerih želimo, da nas zopet ne varajo.

Beograd, 17. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Včeraj so se nadaljevala in končala pogajanja med vladnimi strankami, Demokratsko zajednico in Smodlakiniim klubom. Dosežen je popoln sporazum in treba je le še formalne izpremembe v vladi, ki se ima predstaviti Narodnemu predstavništvu že v prvi seji, ki je sklicana za sredo, 19. t. m., ob 6. uri popoldne.

Beograd, 17. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Danes dopoldne bo imela Protić-Koroščeva vlada zadnjo sejo, po kateri bo uradno podana demisijska. Se tekom popoldne bo izšel regentov ukaz o imenovanju nove, koncentracijske vlade. Po sporazumu in dogovoru bodo imenovani za ministre:

Milenko Vesnić za ministrskega predsednika.
Ante Trumbić za zunanje zadeve.
Ljuba Davidović za notranje zadeve.
Svetozar Pribičević za prosveto.
Momčilo Ninčić za trgovino in namestnika zunanjega ministra.
Vekoslav Kukovec za socialno politiko.
Stojan Protić za ustavotvorno skupščino.
Marko Tričković za pravosodstvo.
Dr. Henrik Križman za agrarno reformo.
Risto Jojić za prehrano.
K. sta Stojanović za finance.
Pajo Marinković za vere.
Mate Drinković za pošto.
Joca Jovanović za javna dela.
Velizar Janković za kmetijstvo.
Ivica Kovačević za šume in rude.
Žika Rafajlović za narodno zdravje.
Dr. Anton Korošec za železnice.

Zadnje tihotapstvo Protić-Koroščeve vlade.

Občinski volilni red za Slovenijo od regenta podpisan.

Aktivna in volilna pravica žensk. — Druge določbe v prid klerikalcem. — Dr. Koroščeve zahrbtnosti, nelojalnosti in brezobzirnosti.

Beograd, 17. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Včeraj je bil od regenta podpisan občinski volilni red za Slovenijo, s katerim se uvaja splošna in enaka volilna pravica s proporcem za občinske zastope. Pravico voliti imajo vsi moški in ženske od 21. leta naprej. Voljeni so lahko moški, ženska pa na kandidatski listi le vsaka četrta. Volilni red, ki ga je dobil dr. Korošec od Protića za nagrado, ker ga je v njegovih lopovščinah do zadnjega diha podpiral, je sicer podoben volilnemu redu, ki ga je svojčas predlagala demokratska deželna vlada ljubljanska v ministrskem svetu v odobrenje. V njem je le nekaj izprememb, a baš te odpirajo klerikalnim volilnim sleparijam vrata na stežaj. Zlasti so v tem oziru značilne poplave o predlaganju kandidatskih list ter o veljavnosti

istih. Koroščev volilni red je v celoti prirojen v ta namen, da si klerikalci osigurajo v kar največ občinah večino, ki bi jo brez tega drugače le malo kje še dobili. O regentovem podpisu klerikalnega volilnega reda se je izvedelo šele potem, ko so bili dogovori med vladnimi strankami in med Demokratsko zajednico za sestavo koncentracijske vlade že končani. Ta vest je vzbudila v parlamentarnih krogih ostre kritike, ki so padale na naslov dr. Koroščeve zahrbtnosti, nelojalnosti, brezobzirnosti, ki se ni sramovala sredi pogajanj in tik pred njihovo zaključitvijo na tihotapski način uzakoniti za izključno klerikalno-strankarske namene prirojen občinski volilni red za Slovenijo. Klerikalci so s tem volilnim redom izprožili svoj zadnji izstrelek in to iz najtežjega topa. Kakor so

klerikalci pritiskali pred dobrimi 10 leti na uvedbo splošne in enake volilne pravice za moške samo iz strankarskih ozirov, a se danes ne upajo več samo pred moške volilce, ravnotako jim ženska volilna pravica ne bo prinesla tega, kar oni od nje pričakujejo. Čim pa klerikalcem obrnejo hrbet še ženske, potem so v Sloveniji za vse večne čase pogreznjeni v brezno. Od neustrašnega dela vseh protiklerikalnih elementov zavisi, da bo ta sodni dan za klerikalce nastopil čim prej. Nas niso mogli klerikalci ugonobiti v rajni Avstriji, nas tudi ne bodo v Jugoslaviji. To naj si zapišejo za ušesa!

„Koncentracijska vlada“

V Ljubljani, 15. maja 1920.

Precej tednov je že preteklo, odkar so se v Beogradu začela pogajanja za takozvano koncentracijsko vlado, ki pomeni, da naj so v njej zastopane vse, ali pa vsaj vse večje parlamentarne stranke. Vsa javnost je že do grla sita beograjskih razgovorov in enodušno smatra za nujno in neobhodno potrebno, da se doseže med strankami sporazum ter da prevzame državno krmilo v svoje roke vlada medstrankarske sloge.

Po našem globokem prepričanju je naša državna politika in vsa jugoslovanska javnost na napačni poti, ako tako pritiska na koncentracijo. Koncentracijsko vlado smo v Jugoslaviji že imeli. Bila je na krmilu do laške jeseni. Danes smo že popolnoma pozabili, da ni bila ta vlada prav nič vredna. V ministrstvu so bile neprestane ribarije tako, da sploh ni prišlo do nobenega dela. Bolj kot nesposobnost vlade, je bodla takrat v oči nedelavnost Narodnega predstavništva. Za časa koncentracijske vlade tudi parlament ni ničesar delal, še manj pa sklenil.

V kaki drugi državi bi morda koncentracijska vlada rodila drugačne sadove kot smo jih videli v Jugoslaviji. Pri nas pa je treba računati s tem, da smo sedaj doma na Balkanu.

Delati s Protićem koncentracijo, se pravi, izročiti se temu Balkancu na milost in nemilost.

Ko je bil Protić ministrski predsednik koncentracijske vlade, je vladal bolj samovoljno kot kralj v katerikoli drugi državi. Ministri so bili le njegovi slugi. Za njihovim hrbtom je dajal Protić ukaze in navodila načelnikom posameznih ministrstev. Izgledalo je, da je Protić na čelu kabineta samo zato, da čuva interese svoje — radikalne — stranke in da ovira vsako, tudi najpametnejšo času primerno reformo. Z vsemi štirimi se je upiral agrarni reformi, zagovarjal je oderuštvo verižnikov ter štivil z vso svojo avtoriteto korupcijo radikalnega uradništva. Minister notranjih zadev ni smel prestaviti, ali odstaviti nobenega radikalnega krožnega načelnika, četudi je zagrešil hudo delstvo. Za dokaz samopašnosti naj navedem le, da je n. pr. pustil Protić svojčas brez potrebe izprazniti na svojo pest Celovec in šele, ko so ga naše čete že zapustile, je ta dalekosežni ukrep spravil pred ministrski svet kot gotovo dejstvo. Da je Protić zmožen vsega, je dokazal tudi pri zadnjih pogajanjih za koncentracijsko vlado. Smodlaka, ki je bil celo leto v Parizu, tudi dolgo ni mogel razumeti boja med demokrati in Protićem. Šele po popolnem neuspehu svoje akcije se je — ravnotako kot so se demokrati — prepričal, da s tem Balkancem ni mogoče delati. Položaj je isti, kakor če bi hotel delati kak občinski svet na deželi moderno občinsko in gospodarsko politiko, pa tega ne more, če ima na županskem stolcu za cokljo starega, okostenelega, samoglavega, povrhu pa še samopašnega človeka.

Drugi Balkanec je dr. Korošec. Tudi misli samo na svojo stranko. Vse drugo mu je stransko. V doseg svojih namenov mu je vsako sredstvo dobro došlo. Kot politik je neiskren, zahrbtn, potuhjen in nevaren. Kar je v fari prefrigan, hinavski in brezobziren župnik, to je dr. Korošec v politiki. Pa delaj s takim človekom koncentracijo! Še če boš zobal z njim češnje, bodo ostale zate le pečke.

Najboljši dokaz, kako nepošteno in neiskreno so klerikalci jemali v Sloveniji koncentracijo, je zadnja koncentracijska deželna vlada. Klerikalci so imeli predsednika, notranje poverjenišvo, šolstvo in kmetijstvo; torej vse važne resortne. JDS. je imela le podpredsedstvo za parado in sodstvo, ki ni imelo absolutno nobene važnosti. Koncentracijska deželna vlada je dejansko značila popolno izročitev vlade klerikalcem. JDS. je služila klerikalcem le za plašč. Nosila je vso odgovornost, pravice in vpliva ni imela nobenega. Ali ni bolj pametno, da nosi dr. Brejc in njegova stranka vso odgovornost za vlado, ako ima vsa odgovorna mesta sama v rokah? Lahko se je zavzemati za koncentracijo ali koalicijsko ljudem, ki jim je le za čast in slavo, da sede kot kimovci na fotelju kakega poverjenika. Kdor pa še gleda v bodočnost in mu je pri srcu svobodna, moderno urejena uprava in država, pa se ne more zadovoljiti z drobtinami, ki padajo z Brejčeve brade. Napredna politika je že itak preveč grešila zaradi svoje dobrodušnosti in kratkovidnosti! Ne smemo pozabiti s kako naglico so svojčas naprednjaki delali kompromis s klerikalci za volilni red in poslovni red v deželnem zboru. Za trenuten uspeh — par obljubljenih mandatov — so zapravili napredne interese ter za desetletja izročili deželo klerikalcem. Udeležba za koncentracijo je po našem mnenju v danih razmerah od strani JDS. umestna in pametna edinole v svrhu kontrole.

Še veliko večje zlo kot za napredne ideje, pa je danes koncentracija za državo in za ljudstvo. Ustvarjati danes koncentracijsko vlado, se pravi *odlagati volitve*.

Da bi regent sprejel meseca februarja predlog demokratsko-socialistične vlade za razpust parlamenta in razpis volitev, bi se koncem tega, ali začetkom drugega meseca volitve že vršile. Koncentracijska vlada pa bo nujno potisnila volitve na november ali december. Tako se bo nezno stanje na zemlji le še poslabšalo, namesto da bi se zboljšalo. Čez mesec ali dva bo zopet vse zavaljalo čez koncentracijsko vlado. In to po pravici. Ze ob rojstvu bo nosila smrtno kal v sebi. Ze lani smo prišli do prepričanja, da za prvi parlament Jugoslavije ni drugega leka, kot razpust in nove volitve. Še v večji meri bi se morali tega zavedati odgovorni faktorji danes. *Ljubica Istina.*

Premagani.

Te dni se je imelo rešiti jadransko vprašanje na sestanku zastopnikov italijanske in naše države. Da ni v tem nenadoma in nepričakovano prišlo do vladne krize v Italiji, bi bila zadeva najbrže že urejena, tako je pa odgodena, ker so zastopniki italijanske vlade zaradi ministrske krize morali odpotovati v Rim.

Morali bomo torej še malo počakati na oni dan, ko se razglasi vsebina „sporazuma“, ki pomeni za nas težak poraz, ker kolikor se je dosedaj moglo izvedeti o podlagi, na kateri se hoče rešiti naš spor z Italijo, bo pomenil „sporazum“ popolno zmago italijanskega imperializma in hud udarec v naš obraz.

Wilsonovo mejno črto bi Italijani sprejeli, ali z gotovimi izpremembami, ki so za nas zelo škodljive, posebno z ozirom na Senožče, ki naj bi ostale Italiji in z ozirom na dejstvo, da bi šla meja po grebenu Učke gore, tako, da bi imeli Italijani nemoten razgled po vsem našem Kvarnerju. Povrh bi dobili Italijani Reko, nam bi pa ostal samo reški kolodvor in pristanišče Baroš s Sušakom, medtem ko bi prišlo reško pristanišče pod nadzorstvo zveze narodov, ki pa se menda nikdar ne bo ustanovilo in bodo Italijani v resnici pravi gospodarji tudi v reškem pristanišču, nam pa ostane samo dozdevna pravica posluževati se reškega pristanišča, ker Italijani bodo pač ovirali našo trgovino kolikor bodo le mogli in nam nagajali tako, kakor oni že znajo.

Protić-Koroščeva vlada je Reko naravnost prodala Italijanom! Naj se klerikalci nikar ne izgovarjajo na demokratično vlado, ker ta je privolila samo v to, da postane Reka prosto mesto pod zaščito zveze narodov, vse železniške in pristaniške naprave pa bi morale priti v našo upravo. To je nekaj tako različnega od onega, v kar je privolila

Protić-Koroščeva vlada, da se eno drugemu niti primerjati ne da in samo rimski brezdomovinec se more izgovarjati na demokratično vlado, ki je odnehala samo v toliko, v kolikor je bilo to neobhodno nujno, da se čim prej doseže sporazum; medtem ko je Protić-Koroščeva vlada privolila takorekoč v vse, kar so Italijani zahtevali.

Naš položaj bo zelo težak. Italija bo v naši državi vedno gledala sovražnika in ker bo ona imela v svojih rokah dohod k Jadranskemu morju, nam bo lahko vedno nagajala in nevarna nam bo vedno tudi vojaško, ker bo imela proti nam zelo ugodno mejo. Kot pes in mačka se bomo vedno gledali in odnošaji med Jugoslavijo in Italijo bodo močno podobni odnošajem, ki so pred svetovno vojno vladali med Srbijo in Avstrijo. Razlika bo samo v tem, da je imela mala Srbija proti sebi veliko in močno Avstro-Ogrsko, sedaj bo pa močnejša in večja Jugoslavija imela proti sebi Italijo, ki sicer ni tako velika in močna kot je bila nek-

danja avstro-ogrsko monarhija, pač pa še vedno resen nasprotnik, proti kateremu bomo morali biti vedno čuječi in pripravljeni in ki mu bomo morali vedno gledati na prste.

To je resnica, ki si je ne moremo prikrivati, ker to bi bila velika lahkomišelnost. Ako se doseže „sporazum“ na označeni podlagi, ga moremo sprejeti Jugoslavlani samo s škripanjem z zobmi in s stisnjeno pestjo, ker taka rešitev jadranskega vprašanja pomeni za nas težak poraz, po tem „sporazumu“ zaključujemo Jugoslavlani vojno kot premaganci.

Pridobitev Skadra nas ne more tolažiti, ona ni nobeno nadomestilo za izgubo na zapadu. Vsi naši pogledi bodo morali biti obrnjeni proti naši zapadni meji vse dotlej, dokler ne pride dan, ko se iz premagancev izpreobrnemo v zmagovalce. Ta dan ni tako blizu, ali on bo prišel, mi v to verujemo in to je edino naše upanje.

Dr. Korošec in Brejc ter orožne vaje.

Za dan 24. maja so poklicani na dvamesečno orožno vajo vsi 1894. leta rojeni vojaški obvezanci. Vsak iskren državljani mora odobravati, da se kličejo vojaški obvezanci na vojaške vaje. Jugoslavija je še od vseh strani ogrožena od sovražnikov, meje po krivdi mirovne konference v Parizu še nikjer niso končno veljavno utrjene, v vseh sosednjih državah je opazovati notranje vretje, ki lahko nastane opasno tudi za našo državo. Četudi bi Jugoslovan ne bil militarist, če hoče biti dober državljani, mora želeči, in to prav vsakdo, da ima danes Jugoslavija krepko in dobro izvežbano armado, ako hoče obvarovati ozemlje, ki je bilo kot nova domovina vseh treh jugoslovanskih plemen pridobljeno s krvjo. Prepričani smo, da tudi med vojnimi obvezanci prevladuje mnenje, da se morajo tudi Jugoslaviji doprinašati žrtve in da je potreba zato hoditi na orožne vaje.

Četudi pa stojimo na tem principi in stališču, pa moramo v zvezi z njim poudarjati še drugi princip. Sedaj, ko je končana svetovna vojna in je v naši državi izvedena demobilizacija, je dolžnost vlade gledati na to, da se nekateri vojaški obvezanci preveč ne obremenjujejo, drugi pa sploh nič, na drugi strani pa je treba pri pozivih na orožne vaje imeti pred očmi nujno potrebo, da se delu in obnavljanju gospodarstva v državi ne delajo nepotrebne zapreke in ovire.

Protić-Koroščeva vlada pri sedanjih vpoklicih na orožno vajo očitno ni prav nič mislila na ljudske potrebe in je — kakor navadno — izdala ta ukaz brez premisleka in ne oziraje se na velikansko škodo, ki jo bodo vpoklici povzročili.

Ne vemo kakšni vojaški oziri so bili merodajni za dvamesečno orožno vajo. V rajni Avstriji, kjer so imeli besedo v državi v prvi vrsti militaristi, se je vojaštvo navadno zadovoljevalo s 13dnevnimi, ali pa največ s 4tedenskimi orožnimi vajami. Nobenega dvoma pa ni, da pomeni za ogromno večino vpoklicancev dvamesečna orožna vaja velikansko gmotno škodo, ki je v velikih slučajih zanje lahko naravnost usodepolna. V današnjih časih odtegniti človeka za dva meseca od njegovega poklica, se pravi kruto prerušiti produkcijo, razentega pa moža kolosalno oškodovati. Vzemimo delavca. Ob splošni draginji komaj izhaja s prejemki. Ako hoče na dvamesečno orožno vajo, mora se zaradi nje ali zadolžiti, ali pa mora napraviti čudež in jemati od prihrankov, ki jih ni. Za kmetijske može je baš sedanj poletni čas za orožne vaje najmanj prikladen. Po vseh državah se je v teh mesecih čuvalo kmetijsko produkcijo in kmeta, za državo najkoristnejšega producenta. In obrtnik? Med mlajšimi so većinoma taki, ki so bili malone skozi ves čas vojne od doma, bodisi v strelskih jarkih, bodisi v ujetništvu ali pa kje drugje. Šele po prevratu so začeli z obrati. Za obrtnika-začetnika pa pomeni dvamesečna odsotnost od obrata *ustavitev* obrata. Odpustiti mora pomočnike, zapreti delavnico.

Letošnji vpoklici k orožnim vajam pa so dvakrat tako kruti kot bi sicer bili sami na sebi! *Letnik 1894., ki je sedaj vpoklican, je bil namreč že lansko leto na dvamesečni orožni vaji.* Primanjkuje nam prostora, da bi navajali vse slučaje nesreč in nezgod, ki bodo nastale iz teh vpoklicev. Prezreti pa ne moremo pisma, ki nam ga je pisal naročnik-obrtnik, vojaški obvezanec iz l. 1894.

On piše: „Bil sem v ujetništvu od 1914. do preobrata, dokler nas ni rešila mati Jugoslavija, ki smo jo vsi tako iz srca želeli. Lansko leto s 15. aprilom sem začel svojo obrt in si vzel v najem stanovanje za delavnico, si preskrbel dva pomočnika in 2 učenca. Komaj sem si obrt za silo

uredil, že sem moral učence in pomočnike odpustiti in 7. maja odriniti na orožno vajo. Koncem junija sem prišel nazaj in sem moral zopet popolnoma iznova začeti. Ni bilo dela, ne osobja. Država pa mi je naložila povrh vsega še davek za ves čas, tudi ko sem bil na orožni vaji in ko sem imel doma zaprto. Komaj je minulo 10 mesecev, že me v drugič kličejo, in zopet na dvamesečno orožno vajo. Zopet moram zapreti delavnico, osobje odpustiti in to še v najboljši seziji. Koncem julija pridem nazaj. Ne bo sezije, ne dela, ne osobja. Zopet bom zaostal, ne za dva meseca, ampak za dve leti.“

Protić-Koroščeva vlada je napravila izven vsakega dvoma nešteti ljudem velikansko krivico, ki je tem bolj obžalovanja vredna, ker so med njimi prav dobri državljani, katerim se sedaj bodisi po malomarnosti, bodisi po nesposobnosti, vsekako pa po nepotrebnem jemlje veselje, ki so ga doživeli z osvobojenjem in ujedinjenjem. Nič manjša krivda ne zadene ljubljanske vlade in njenega predsednika dr. Brejca, čigar prokleta dolžnost bi bila opozoriti vse merodajne kroge na krivico in krutost tozadevnega ukaza. Slovensko ljudstvo se je lahko iznova prepričalo, da SLS in njeni voditelji poznajo ljudstvo samo tako dolgo, dokler ne dobe njegovih glasov in dokler ne sede oblastno na stolčkih.

Gospodarstvo.

g. Narodna banka je pozvala vse uradnike bivše Avstro-ogrsko banke in njenih podružnic v naši državi, da se prijavijo v našo državno službo.

g. Ministrstvo za finance priobčuje, da je z današnjim dnem končana zamenjava vseh kronskih novčanic bivše Avstro-ogrsko banke. Vsled tehničnih težkoč in pomanjkanja malih novčanic ostanejo še nadalje v prometu po 10, 2 in 1 krono.

g. Kužne bolezni med živino v Srbiji. Po raznih krajih Srbije so se pojavile med živino kužne bolezni. Poljedelsko ministrstvo je ukrenilo vse potrebno, da se bolezni zatro.

g. Slive. Letošnji pridelek bo posebno v Bosni in Slavoniji, kakor vse kaže, izreden. Računa se, da bomo v stanu izvoziti letos sliv in pekmeza v vrednosti blizu ene milijarde kron. Sploh bomo mogli od letošnjih poljedelskih pridelkov izvoziti velike množine in ako bo vlada vsaj zdaj pametna in dobro organizirala ves izvoz, lahko močno popravimo vrednost našega denarja. Seveda, dokler se bo izvozna carina plačevala v tujem denarju, ne more biti niti govora o zboljšanju naše lastne valute. Pri nas je treba samo malo več pameti in poštenosti, pa bi kmalu bilo bolje.

g. Poljedelski stroji. Ko smo bili še v Avstriji, smo kupovali poljedelske stroje nemoteno na Češkem, Ogrskem in v drugih delih monarhije in pri nas se ni razvila industrija poljedelskih strojev. Sedaj moramo pa misliti na to, da bi te toliko potrebne stroje izdelovali doma in čudno: v Ameriki se je našlo med našimi izseljenci podjetnih ljudi, ki ustanovijo delniško družbo s kapitalom enega milijona dolarjev in ta družba namerava ustanoviti nekje med Zagrebom in Siskom tako tvornico! Dobro je to v vsakem oziru: prvič, izdelovali bomo toliko potrebne stroje doma in drugič, veliko naših ljudi se vrne iz Amerike v domovino.

g. Hmeljarjem. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je poslalo hmeljarskemu društvu sledeči dopis: Po naročilih, ki so došla tukajšnjemu oddelku, sklepajo razni inozemski agenti že sedaj s producenti pogodbe za predpro-

dajo hmelja. Hmeljarsko društvo vabimo, da opozori svoje člane in tudi druge hmeljarje, da je povsod veliko pomanjkanje hmelja in se ni bati glede oddaje pridelka, tudi ako bo v splošnem dobra letina. Cene, ki se sedaj ponujajo, se zdijo prodajalcem visoke z ozirom na cene na domačem trgu, vendar pa nikakor ne odgovarjajo cenam svetovnega trga, ako se cene preračunijo po kurzu dotičnih valut. Hmeljarji! Vpoštevajte dani vam nasvet in javite vsak slučaj predprodaje vodstvu Hmeljarskega društva za Slovenijo s sedežem v Zalcu.

Politični pregled.

V Ljubljani je začelo izhajati glasilo komunistov

tednik „Rdeči prapor“,

ki piše v svoji prvi številki veliko o komunizmu in njegaj ciljih, samo tega ne pove, kako naj se ta komunistični program oživotvori, ko je vendar jasno, da je ogromna večina državljanov nasprotna komunističnim načrtom. Menda naši komunisti ne mislijo, da bodo svojo voljo usilili ogromni večini državljanov?

V Sarajevu so se zbrali zmage pijani

begi in age,

ki jim je Protić-Koroščeva vlada par dni pred padcem dala lepo darilo s tem, da je razveljavila neko naredbo poprejšnje demokratične vlade, po kateri so dobili bosenski kmetje-najemniki razne pravice. Age in begi so zahtevali na svojem sestanku v Sarajevu, da se morajo čuvati njihove „pravice“. Pa bo že prišel čas, ko bodo te pravice odpravljene in bo kmet zmagal na vsej črti, age in begi bodo pa šli v — preteklost, kamo spada tudi Protić in Korošec, ki se zavzemata za srednjeveške pravice veleposestnikov proti upravičenim zahtevam kmetov.

V Beogradu se bo po dolgih pogajanjih vendar sestavila

nova vlada z dr. Vesnićem kot predsednikom,

v kateri bodo zastopane vse večje stranke. Boljša bo ta vlada na vsak način od dosedanje, ampak veliko tudi od nje ni pričakovati, ker bodo tudi v njej nazadnjaki premočno zastopani in oni bodo tudi dalje ovirali vsak napredek in samo volitve morejo razmere zboljšati.

Italijansko ministrstvo Nittijevo je podalo — kakor znano — pred par dnevi ostavko, ker je dobilo v parlamentu nezaupnico in tako je nastala

ministrska kriza, ki se pa kmalu reši,

ker je večina strank že izjavila, da bo podpirala vlado voditelja reformnih socialistov Buonoomija, ki mu je poverjena sestava nove vlade. Nas ta stvar zanima posebno zato, ker Buonomi zagovarja tako rešitev jadranskega vprašanja, da se uveljavi londonski dogovor in je torej še bolj nasproten pravični rešitvi našega spora z Italijo kot sam Nitti, vsekakor pa ni nič boljši in zato nimamo od izpremembe rimske vlade pričakovati nič posebnega, ker Italijani — katerikoli stranki oni že pripadajo — nam bodo vedno sovražni, Italija bo za nas naslednica Avstrije.

Zaradi mirovne pogodbe, ki so jo zavezniki predložili Turčiji, je nastalo

na Turškem neznošno stanje,

ki bo delalo zaveznikom še velike skrbi. Sultan hoče baje zapustiti prestol, njegova vlada je vprašala v Parizu, kaj se zgodi, ako odkloni podpis te pogodbe. V Mali Aziji se je pa celo sestavila posebna, od Carigrada neodvisna vlada, ki odreka sultanovi vladi v Carigradu vsako pravico podpisati v imenu Turčije kakršnosibodi mirovno pogodbo. Mislijo se je, da bo po svetovni vojni turško vprašanje končno rešeno, pa kakor se vidi, smo še daleč od tega in Turki bodo še dolgo vznemirjali Evropo, čeprav ostane v Evropi samo še senca nekdanje njihove moči.

Novosti.

n. General Krsta Smiljanić, poveljnik dravske divizije, je premeščen iz Ljubljane v Beograd. Na njegovo mesto v Ljubljani pride general Dokić, bivši poveljnik v Dubrovniku, ki je bil svoječasno zaradi nekega konflikta z Italijani premeščen v Mostar.

n. Trockij je odpotoval na poljsko fronto, kjer namerava skupno z vrhovnim poveljnikom Brusilovom voditi vojne operacije proti Poljakom.

n. Voditelj slovenskih komunistov inž. Dragotin Gustinčič, ki je prispel pred par dnevi iz Trsta v Ljubljano, je bil takoj po svojem prihodu oddan v preiskovalni zapor deželnega sodišča, ki vodi vso preiskavo o komunističnih dogodkih v zadnjem času in bil takoj po zaslišanju izpuščen proti obljudi, da se ne odstrani iz Ljubljane.

n. Maksim Gorkij, svetovnoznani ruski pisatelj, namerava v kratkem odpotovati na Češko, da poseti predsednika Masaryka, s katerim je že znan iz časa svojega bivanja na otoku Capri v Italiji.

n. Kdo bo Wilsonov naslednik? Kot kandidata za predsedniško mesto v Zedinjenih državah kandidirajo demokrati senatorja Knoxa, socialisti pa znanega delavskega voditelja Evgena Debsa, ki se nahaja sedaj zaradi mirovne propagande za časa vojne v zaporu in je že štirikrat kandidiral za predsedniško mesto.

n. Veliki nemiri na Irskem. Iz vseh krajev Irske prihajajo poročila, da se nahaja dežela v znamenju velikih nemirov. Uporniki zažigajo policijske vojašnice, razbijajo šipe po vladnih poslopih in uničujejo brzojavne in telefonske zveze. Razjarjenost proti Angležem postaja vedno večja, odkar groze Angleži, da bodo s silo zatrti gibanje Ircev po neodvisnosti dežele.

n. Ponarejeni 5dinarski novci krožijo v prometu. Risbe so tako nepopolne, da je vsak ponarejeni bankovec lahko spoznati že na prvi pogled.

n. Silno pomanjkanje papirja vlada na Madžarskem. Izdajatelj časopisov so naprosili vlado za 100 milijonov kron posojila za nakup papirja na Švedskem. Ker pa jim je vlada dovolila le 30 milijonov, so ponudbo odklonili in izjavili, da bodo s 1. junijem odpovedali delo vsemu osebju.

n. Čiščenje. V zvezi z zadnjimi nemiri v Sobotici je tamošnje železniško ravnateljstvo dosedaj odpustilo okoli 1600 madžarskih in madžaronskih železničarjev in železniških delavcev, ki so morali vrh tega tekom 24 ur zapustiti našo državo. — Preko meje sta bila pognana tudi postajna vratarja brata Hans in Karl Witzany v St. Ilju v Slov. Goricah, ki se nikakor nista hotela uživeti v nove razmere.

n. Šest čehoslovaških vagonov so pred kratkim oplenili v Prerovu na Moravskem italijanski vojaki, ki so spremljali neki živilski vlak. Naropano blago so prodajali kar na licu mesta. Češki vojaki so te čudne južne ptice roparice kratkomalo aretirali in jih zaprli v vojašnico.

n. Potovanje na Koroško prosto. Vse turiste, izletnike, letoviščnike in druge potnike opozarjamo, da so odpadle omejitve za potovanje po naši koroški coni A in ni treba v to svrhu nikakih posebnih potnih dovoljenj več. Ker je s tem odpadla glavna ovira, ki je zadrževala turiste, da si ogledajo še tako malo poznane naravne krasote po Korotanu, opozarjamo vse občinstvo, da se čim mnogoštevilneje posluži turistovskega nedeljskega vlaka, ki vozi iz Ljubljane ob 5:17 proti Vetrinju pri Vrbskem jezeru (dohod 8:50) in ki odhaja iz Vetrinja ob 19:09 in se povrne v Ljubljano ob 23:22. Vozna cena III. razreda do Vetrinja 23 K.

n. Nemška predrznost. Avstrijski vojnogeografski zavod na Dunaju je izdal zemljevid Jugoslavije, ki se prodaja tudi pri nas. Zemljevid seveda ne more biti natančen, ker vse naše meje še niso določene, ali predrznost je, izdajati zemljevid Jugoslavije in se pri tem posluževati ponemčenih imen naših krajev, rek, gora, velika neumnost pa od naših ljudi, da tak zemljevid kupujejo. Ako je pa že naše občinstvo tako nezavedno, bi vsaj vlada storila svojo dolžnost in zabranila prodajo takih zemljevidov v mejah naše države. V tem slučaju bi Nemci takoj postali krotki in kmalu bi začeli porabljeni edino pravilna naša imena krajev, rek in gora v Jugoslaviji. Ko bodo meje končno določene, izdajo na Dunaju gotovo nove zemljevide in ako bodo tudi na teh naša krajevna imena spuščena, naj se prepove prodaja teh zemljevidov pri nas in naj jih kupujejo — Nemci v Avstriji.

n. † Gjorgje Nastić. V nekem senatoriju v Gradcu je pred par dnevi umrl Gjorgje Nastić, zloglasni kronski svedok v znanem zagrebškem veleizdajniškem procesu proti Srbom leta 1909., s katerim se je nemško-madžarska diplomacija nesmrtno blamirala pred vso Evropo. Kakor znano, je imel ta proces svoj odmev eno leto pozneje v znanem Friedjungovem procesu na Dunaju, v katerem je Jugoslovanom sovražna politika na Dunaju istotako doživela popoln poraz.

n. Poštne nakaznice. V odpravo pritožb se je zvišala dosedanja dopustna meja poštних nakaznic in povzetij od 1000 K na 1000 dinarjev, enako 4000 K.

n. Zgodovinsko znamenito katedralo v Reimsu, kjer so več stoletij kronali francoske kralje in ki

so jo Nemci tekom vojne z obstreljevanjem porušili, bodo Francozi popravili in obnovili. Z delom so že pričeli.

n. Velik narodni tabor se je vršil v četrtek v Pliberku na Koroškem. Zborovanja se je udeležilo nad 6000 domačinov. Vsi govorniki so naglašali potrebo, da je treba zastaviti vse sile, da bo zmaga Jugoslavije pri plebiscitu čim sijajnejša.

n. Prihod čeških legijonarjev iz Sibirije pričakujejo naslednje dni v Trstu. Transporti štejejo skupno okoli 18.000 mož, med njimi je tudi češki general Syrový.

n. Proč s habsburškimi ostanki. Bosenska vlada je prepovedala, da bi kdo posedoval ali nosil kipe in slike Habsburžanov. Ta prepoved se raztega tudi na brože, dukate in slične okraske. Podobna odredba bi bila potrebna tudi pri nas.

n. Aretacija madžarskih hujskačev. Tu so bili aretirani člani torontalskega atletskega kluba „Fregata“, ki so rovarili proti naši državi in bili v zvezi z Budimpešto. Uvedena je preiskava.

n. Bosenska vlada proti veriženju. Danes se vrši tu od deželne vlade sklicana anketa proti druginji in odiranju. Vlada bo izdala stroge odredbe zoper vse, ki bi se tozadevno pregrešili.

n. Zvišane poštno pristojbine. Z dnem 16. maja je treba plačati za vsako pismo do 20 g teže 1 krono, za vsakih nadaljnjih 20 g pa 60 vin. več; za dopisnice vseh vrst 60 vin., za tiskovine in vzorce za vsakih 50 g 20 vin. Pristojbina za priporočene pošiljatve znaša 80 vin., za ekspresne pa 2 kroni 40 vin. Za zavoje do 3 kg bo treba plačati 5 kron, od 3 do 5 kg 8 kron, za vsakih nadaljnjih 5 kg 8 kron več, torej za 6 kg teže že 16 kron. Vrhutega je treba plačati še dostavnino, ki znaša za vsak paket 2 kroni 40 vin. Zvišajo se z dnem 16. maja tudi vse druge poštno pristojbine, o katerih dajejo pojasnila posamezni poštni uradi. — Cenjene naročnike, naročnike in razne vpraševalce s tem opozarjamo na nove poštno pristojbine, z opombo, da naš list ne bo sprejemal nezadostno frankovanih pisem in dopisnic. Denarne nakaznice do 100 kron plačajo 1 krono 40 vin dostavnine.

n. Plava knjiga o trpljenju srbskega naroda za časa avstrijske in nemške okupacije je izšla po naročilu medzavezniške komisije v Švici. O strahovladni, ki so jo uvedli Avstrijanci in Bolgari v ne srečni Srbiji, naj navedemo samo en primer: V topliškem okraju je bilo 400 oseb ustreljenih, 81 obešenih, 156 pobitih, 31 pometanih v ogenj. Denarja in drugih predmetov je bilo ukradenih za najmanj 20 milijonov frankov in požganih okoli 3000 gospodarskih in drugih poslopij.

n. Bivši bolgarski car Ferdinand je prodal svojo palačo v Budimpešti, ker mu baje primanjkuje denarja. Vrnil se je v Gotho na Nemško, kjer je kupil velik vrt za zelenjavo. Tam opravlja sedaj vrtnarska dela in prodaja svoje pridelke. Baje je dokazal pri tem veliko večjo zmožnost, kakor pri vladanju.

n. Žrtev tihotapstva je postal hlapec Filip Fűrholzer iz Ličje vasi na Koroškem. Onkraj Krke je imel brata in mater, katerima je hotel v hudi stiski vsled pomanjkanja živil pomagati. Hotel je s polnim, težkim nahrbtnikom preko Krke, a mu je izpodrsnilo, nakar je padel v vodo in utonil.

n. 2000 let stari bacili. V pariški akademiji znanosti so preiskali poročilo zdravnika dr. Galipa, ki poroča o svojih preiskavah bacilov na starodavnih egipčanskih papirjih. Galipe je našel na teh 2000 let starih papirjih žive bacile, katere je bilo mogoče razmnožiti. Slične bacile je našel tudi na listinah iz petnajstega stoletja in prišel na podlagi tega do prepričanja, da se na ta način lahko ožive povzročitelji bolezni, kakor n. pr. povzročitelj kuge, ki je divjala po Evropi v srednjem veku. Ta učeni možakar pa je istočasno pozabil povedati, da je tudi mogoče, da so prišli bacili na te listine v času, ko jih je imel on v rokah, ali pa vsaj takrat, ko so prišli na svetlo iz svojega skrivališča. Kljub temu pa ni izključeno, da so njegove domneve pravilne, kajti znano je, da žive bacili v ugodnih razmerah zelo dolgo in da jih ni mogoče uničiti niti z vrelo vodo, niti s solničnimi ali kemičnimi žarki.

n. V verige vkljenjene cigane in boljševice so pripeljali v petek dopoldne orožniki iz Krškega. Med njimi je bilo šest ciganov, ki imajo na vesti celo vrsto vlomov, ropov in tatvin v krškem okraju, in pa šest kmetskih fantov, ki so dne 26. aprila, kakor je „Domovina“ svoječasno že obsirno poročala, na dan sejma v Bučki, oplenili Pangeršičevo trgovino in odnesli za 200.000 K blaga.

n. Mala pesmarica je dosedaj objavila sledeče moške zbere in čveterospeve: 1. D. Jenko: Što čutiš? 2. I. pl. Zajc: Zrinjsko Frankopanka. 3. A. Hajdrih: Slabo sveča je brlela. 4. Pod oknom.

5. V sladkih sanjah. 6. Adrijansko morje. Izdaja drugih priljubljenih moških zborov sledi. Pevska društva in pevci naj pridno sežejo po okusno izdelani in ceneni izdaji. Izvod stane le 1 K, 11 izvodov 10 K. Mala pesmarica se dobiva v Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marijin trg.

Razno.

r. **Kakšno bo letošnje poletje?** Vremenski preroki pravijo: Letošnja pomlad je povprečno izza l. 1822. najtoplejša. Od tega leta dalje je bil mesec april le štirikrat tako topel kakor letos. Ker je vsaki topli pomladi sledilo vedno tudi toplo poletje, lahko sklepamo, da bomo imeli letos jako vroče poletje. Nevarno je le, da ne bi pritisnila suša. Če so vremenski preroki zadeli pravo, bomo bomo videli julija in avgusta.

r. **Prešeren in jezuitje.** Iz Prešernovega življenja je znano mnogo zanimivih dogodkov. Posebno so si ljudje dobro zapomnili Prešernove dovtype in rezke zafrkacije. Med drugim je znan tudi naslednji dogodek. Prešeren se je sestel nekoč z dvema jezuitoma, ki sta mu tekom pogovorov izjavila, da sta „iz Jezusove družbe“. „Iz katere Jezusove družbe“, vpraša Prešeren, „iz prve ali zadnje?“ Jezuita se začudeno pogledata in vprašata, kako naj se to razume. „No“, odgovori Prešeren, „prva družba Jezusova sta bila osel in vol v betlehemskem hlevu, zadnja družba pa sta bila razbojnika na križu“. Jezuita sta jo seveda nato hitro popihala.

r. **Na smrt obsojeni glasovali proti smrtni kazni.** V nekem severo-ameriškem mestu se je vršilo glasovanje o smrtni kazni. Pravico glasovanja je dobilo tudi 26 na smrt obsojenih zločincev. Izmed teh jih je 23 glasovalo proti smrtni kazni, vendar pa so obenem izjavili, da si rajše izberejo smrtno kazen kakor pa dosmrtno ječo.

r. **Jahta francoske ekscesarice Evgenije,** soproge Napoleona III., ki je, kakor znano, umobolna in se nahaja v nekem svojem gradu v Belgiji, je bila prodana v Genovi za 135.000 frankov. Ta jahta, s katero je šla bivša cesarica na prvo potovanje skozi Sueški prekop, je veljala svoječasnno kot najlepša ladja na svetu.

r. **Spomini ruskega carskega dvorjanika.** Bivši ceremonijar na ruskem carskem dvoru, Peter Pajevskij, je napisal svoje spomine izza dobe svetovne vojne od leta 1914. do 1918. Opisuje zlasti vzroke neuspehov ruske vojske, pogubonosni vpliv meniha Razputina na carja in carico, propast carstva in boljše vladanje.

r. **Nov kitajski prerok.** V londonskih diplomatskih krogih se mnogo razpravlja o nekem novem preroku, ki si je v kratkem času pridobil velikansko število pristašev na Kitajskem. Ljudje, ki so ga slišali govoriti pravijo, da ima izredno sugestivno moč nad svojimi poslušalci. Novi prerok je sin preprostega ribiča in je prebival na obali Hoanghoa prav do časa, ko je začutil potrebo, da začne učiti novo vero. Ako se pomisli, da je veliki preobrat v Mongoliji nekđaj nastal istotako iz verskih razlogov, potem se ni čuditi, da se Angleži razburjajo, to tembolj, ker so višji in vplivnejši činovniki izjavili, da ne morejo započeti nikakšne akcije proti njemu in njegovim pristašem, ker bi to povzročilo velikansko krvoprelitje.

r. **Umetno mleko.** V Ameriki napravljajo umetno mleko, ki se skoro ne razločuje od naravnega mleka. Proizvajajo ga na dva načina, in sicer za deco drugače kot za odrasle. Umetno mleko za deco se napravlja iz graha, ki se zmelje v grobo moko. Ta moka se potem zmeša z vodo in

se pusti nekaj ur stati. Nato se v mešanico dene mlečni sladkor, nekaj fosfata, apnenca in olivnega olja. Vse to se potem dobro premeša. Nekateri dodajo tudi jajčnega beljaka. Mleko za odrasle delajo iz sirovih jajc in vode. K temu se doda navadni sladkor, nekaj rastlinskega olja in včasih fosfata. Vso mešanico je treba dobro premešati. Glavna vrednost tega mleka leži v tem, da ne vsebuje nikakšnih bacilov.

r. **Preveč vneti pristaši spiritizma.** V mestecu Cerrito v Kaliforniji je skoraj vse meščanstvo obbolelo na spiritistovski epidemiji. Nedavno je prišlo v ondotni zavod za umobolne 26 žen ter trinajstletno dekletce, ker so vsled samih spiritistovskih poizkusov zblaznele. V neki hiši je sežgal gospodar za 280.000 kron bankovcev kakor žrtev duhovom.

r. **Koliko stanejo čevlji na Nemškem?** Kakor se da posneti po cenovniku, ki je uradno potrjen, stane par moških čevljev boxcalf in chevreaux 477 do 487 mark, ženskih 418 do 428 mark, fini lakasti moški čevlji 691 do 700 mark, ženski 620 do 630 mark, moški podplati 55 do 63 mark, ženski 44 do 51 mark, otroški pa 25 do 39 mark.

r. **Grozno delo.** Nemški listi pišejo o groznem zločinu, ki ga je storil neki kmet v vasi Binnow na Pomerskem. On je ustrelil s puško svojo ženo, nato starše svoje žene in njeno sestro. Potem se je zaklenil v svojo sobo in storil samoumor. Razlog temu dejanju so bili vedni družinski prepiri.

r. **Koliko sveta še ni odkritega?** Ne glede na to, da sta oba tečaja naše zemlje odkrita, še ni naš cel svet poznan. Ceni se, da je še 18 milijonov kvadratnih (štiričnih) kilometrov, ali cela osmina zemeljskega površja, neodkritih. Med neznane dele sveta spadajo: Velike polarne planine, deli Arabije, nekatera pogorja v Južni Ameriki, mnogo krajev v himalajskem pogorju, notranji deli otoka Borneo, rečišče Konga v Afriki in kos Sahare.

r. **Koliko besed umeje vaše dete?** Na to vsekako zanimivo vprašanje skuša odgovoriti Angležinja Ema M. Wisejeva. Skrbno je opazovala svoj deco v razni starosti in je zapisovala njih slovarčke. Prišla je do nazora, da se je besedno bogastvo otroškega govora doslej podcenjevalo. Splošno se misli — pravi Angležinja — da besedni zaklad štiriletnega otroka ne premore več kakor 50 do 60 besed. Ali Ema M. Wisejeva je zapisovala skozi mesece dni vse besede, kar jih je rabilo štiriletno dete in je videla, da jih je bilo veliko več. V spominu svojega otroka navedene dobe je našla 1271 besed. Dete je vedelo imenovati vse, kar je bilo okoli njega. V njegovem slovarčku so bili izrazi, o katerih so starši mislili, da jih ne pozna. Dete, ki šteje 16 do 20 mesecev, je umelo najmanj 60 besed, jako nadarjeno dete pa celo 200 besed, pa še raje kakšno besedo več. Dveletno dete je umelo najmanj 120 besed. S tem opazovanjem matere s ponosom doženejo, da so njih otroci bolj razumni kakor si mislijo.

Za smeh in kratek čas.

Pri včerajšnji ortlovski telovadbi na Rakovniku.

Neka farovška kuharica je vzkliknila: „O Kristeš, poglej ga no, keku premetava tiste noge po štangah, jest zmiraj mislim, da si jih bo palomu.“

Poleg nje prijateljica: „O Marija, pa kaku ima napeto r., čakaj boš vidva, da mu boda hvače počle. Jest bom kar stran pogledala.“

Njen mož pa pripomni: „A saj je vse en dr., bo pa pokazov, kar ima.“

Kuharica zagleda zopet drugega Orla, ki je delal na drogu nekak veletoč, trintridesetkrat: „Kristeš pomagaj, poglej ga zlodja, kaku se vrti kukr kakšna afna“; druga pa pripomni: „Kristeš nebešk, sej ni afna, čakaj mal, da bo dol padel, pa boš vidva, kdu da je. Naš kršansk orli sa pa le bolj fest, kukr pa tist brezversk sukolc.“

Zadnje vesti.

K JADRANSKEM VPRAŠANJU.

LDU Beograd, 15. maja. Presbiero doznava iz Pariza: Ko se je Sciaoloja vrnil v Rim, je izjavil, da bo sporazum z jugoslovensko delegacijo dosežen v 6 ali 7 dneh, ker sta Pašić in dr. Trumbić prišla s tem namenom, da se jadransko vprašanje reši.

ENTENTA ZAHTEVA OD NAS IZPRAZ-NITEV RADGONE.

Pariz, 16. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Poslaniška konferenca je sklenila pozvati jugoslovensko vlado, da izprazni Radgono, ki je po sklepu pariške mirovne pogodbe z Avstrijo, priznana Avstriji.

GALLE ZOPET NOTAR.

Beograd, 15. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Minister za pravosodje Dušan Peleš je potrdil sklep deželne vlade v Ljubljani, s katerim se notarju Galletu v Ljubljani zopet poveri izvrševanje notarskih poslov na svojem mestu v Ljubljani.

RUSKA NARODNA SKUPŠČINA V PARIZU.

Berlin, 16. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) V Parizu se je vršilo te dni posvetovanje zastopnikov raznih ruskih strank glede sklicanja ruske narodne skupščine v Parizu. Posvetovanja so se udeležili najodličnejši člani bivših ruskih dum. Člani kadetske stranke so se izjavili za sklicanje te skupščine, dočim so se izjavili vsi ostali zastopniki proti temu. Končno je bil po daljši debati sprejet predlog, da se izvoli odsek, ki naj izvrši vse predpriprave za sklicanje ruske narodne skupščine v Parizu.

VPRAŠANJE SESTAVE NOVE VLADE.

Praga, 16. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Za ministrskega predsednika določeni posl. Tusar je po daljših pogajanjih dosegel sporazum med strankami. Sestave kabineta je pričakovati še tekom tega tedna. Sporno je le še vprašanje ločitve cerkve od države. Socialisti so odločno za izvedbo tega predloga, dočim so klerikalci proti. Vse nemške stranke bodo nastopale skupno proti združenim češkim strankam.

MASTIN

Živino redilni prašek, primešaj krmil. Prebavi vsako krmo do zadnjega, da se je nič ne izgubi. Dobil najvišje kolajne na razstavih v Londonu v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izdelovalnici Mastina.

lekarna Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketov) Mastina za 20-50 K poštne prosto na dom.

GARJE,

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo po pošti K 10-50 poštne prosto.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, = valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavica: **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in ziro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna nasročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.